

טז:

עין משפט  
גז מוצה

לא א מיי פייג מלי נסוח  
ב ד' חם פין חו' טעמ' עינ  
ה' לו ס' עט ספיק ז'  
ז' לו ס' מיי ספיק חלום חלום  
ח' הלכתי י' סעמ' ללן י'  
ט' טעמ' מיי ס' עין טעמ' ח' ז'  
י' לו ס' מיי ספיק חלום חלום  
טעמ' ז'

שיטה בקובצה

ב תחת אמותיהן ולדי ולדות  
בקבא מ' תנין ולדות  
פטורין לדי ולדות חייבין עינין  
במחמתה חייביות לקבץ באות  
ר' ז' ח' כ' ז' כ' קטע סיניט  
חייבין עינין ח' עינין ז' כ' כ'  
ב' ז' א' א' מקבלין צאן ברזל  
שישראל מפני שרואה רבה כיון  
ניא כפסוק חיי' ר' י' כ' כ' כ'  
לא קני' ז' וזו ברשותיה רמה  
קיימא אמאי ה' רביה קיימא  
דמיה קא כשבא: ז' ור' ב' ורביה  
אמר ולי ולדות נמי פטורין  
וכו' ופטרי דקמי' ולדות טעמ'  
וכו' ולדות חייב' לא קשה לר'  
המתין: לא נחת לדי עד כסא  
הדעמי' ולדות אכל ולדות ור'  
ולדות דירשא לא יקרע אלא  
רמי' ולדות פטורין לא יעא  
כסא א' ר' י' ר' א' י' מיי דר'  
לא תרע לאמטענ' אלא שיש  
מין חלולות פטורין לדי ולדות  
חייבין ר' ז' ס' ל' ולדי צאן  
ולדי אלא צעפנין: ה' ור' ב' ורביה  
ז' ור' ה' ור' ז' ור' י' ור' ט'  
ז' ור' ה' ור' ז' ור' י' ור' ט'  
ז' ור' ה' ור' ז' ור' י' ור' ט'  
ז' ור' ה' ור' ז' ור' י' ור' ט'

מסורת הש"ס

ל' (לעיל ז' ב' ו'): ב' כ' כ' כ'  
א' פטורין מן הבכורה כלל דהי' כ'  
ז' ור' י' ור' ט' (למתוך דקל' פירוש  
והי' ור' ב' ור' ז' ור' י' ור' ט'  
והי' ור' ב' ור' ז' ור' י' ור' ט'  
ב' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'  
ב' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'  
ב' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'  
ב' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'  
ב' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'  
ב' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'  
ב' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'  
ב' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'  
ב' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'

הגהות הב"ח

(א) בבשתי נפשי דורות  
פטורין: (ב) ד' י' ד' ה' פטור'  
ולדות וזי עמו' נפשי שפא  
אלימ' י' עובד כוכבי' טפי  
ורשיבי כיון אחד עמי משל  
ראשו' וכל' ולדות וזי ולי  
ולדות של צאן בל' וזי ר'  
עמו' ולי ור' ולדות של  
ולדי' שבכור' דהיינו  
חמישי לצאן ברזל יתן  
לכמן פטור': (ג) ד' י' ד' ה' פטור'  
שפטור מן המלוא' לומר י'  
וקי' דרשב"ג: אפ"ה:

מוסף רש"י

מקצת סימנין. של לח' ועדי'  
אין מקבלין צאן ברזל.  
אלא עמי נכנסים ור' הקבל' וס'  
אלא עמי נכנסים ור' הקבל' וס'  
נטון י' משטרי' ור' הקבל' וס':

רבינו גרשום

ואם תעשה ולדות שידה בן  
סינין חלולות. ולדות. ולא  
אזון צאן ברזל מה שפני ולדות  
פטורין מן הבכורה לפי שחייבין  
לעובד כוכבים. ועוד שיש  
דאמרין בנפשי דאי לא משה' לה'  
לכמה חפשי ולדות וולדי ולדי'  
ולדות. ולדי' של ישראל חייב  
בבכורה חלק של ישראל וכל'  
האי ולי ולדות לא עובד כוכבי'  
כוכבי' שבשביח: השא ולדות'  
תחת אמותיהן שא' אפיה  
הבמה שיקח עובד כוכבים  
הולדות תחתיהן אמת ולדות הרי'  
הן כצאן [ועצמן] שולדותיהן מן  
שחן ולדות פטורין מן הבכורה.  
ולדי' ולדותיהן חייבין מן שמעון  
כו': לוימירא. דברשותא ומיר'  
עובד כוכבים כקמי' פטורין מן  
פטורין מן הבכורה. אין מקבל  
צאן ברזל שישראל. אפיה חתי'  
שפטרי' ליעיל: אפיה שרוא'  
רביה. וכיון הקבל' עליו כל'  
חמירוי' של בהמה מן שנתון  
לה' צי' חלולות הוה רביה. שחן  
רדיקן דמי' החלולות בדימי'  
ונתון לו צי' חלולות הוה י'  
רביה דמשמתי' דמשום יכ' נותון  
לו שפטורין לו ר' חומי'ם:  
אלא דרבי' הקבל' דמקבל קיימא.  
הבמה כאי' ברישתיא ונתון  
קיימא האי לידה ברישתא ולא  
הו' רביה: בין א קשיא. מתי'  
לכך קיימא ברישותיה דרעוב'  
טוכבים ופטורין מן הבכורה  
דקביל' עליו עובד כוכבים  
[אתאמא] ויולא רבימה: והב'  
נבי' ישראל דקביל' עליה הקבל'  
אונסא ויולא הילק' הר' רביה:  
אזנא קביל' בריה. כמקבל' ישראל  
דפטורין מקבלין דפטורין מן  
מקבלין כ' ד' א' וכו'. ואמא'  
אשדרי' לפיכא: אפיה אכל' מקבלין מן  
העובד כוכבים אפילו ישראל  
נמי: אידי אידרי. בין המתינין  
דבכורות בין מתני' דבבדיל את'  
קביל' עליה הנתון: והבא. מיש'  
פטורין מן הבכורה דאילו את'  
עובד כוכבים כו': ר' ור' אבא ור'  
יורוה אישא דמיתנין מלני'

הלוקח עובר פרתו פרק שני בכורות

ולדוסיין. של אומן לאן כנול כשיגלו ויכנרו ויפטרו מן הבכורה.  
ועטמה מפרש גנמי' דכיון דלי לא ייבז ליה וזי לעובד כוכבים תפיס  
בהמה וזי לא משנה בהמה תפיס ולדות ארשכתא דשייכא די עובד  
כוכבים (ז' בצמל: וולדי ולדות חייבין. ולדי ולדות של אמן כנול המניעות  
לחלקן (ז' ישראל כנול ולדי ולדות)

ואין מקבלין צאן ברזל ממשאי' מפני שהוא רביה. כפרק ארז' וכל זמן  
שאינו נקמן מעמיה מולקין שכור ואע"ג דמשיב' מירא הוה דמא' הוה  
אין מושבי'ן מנוי' למתאי' שזכר וכל עין הכא שקבל כל האמית' עליו  
כנול מן העובד כוכבים עכ"ל (ז')

ולדותיהן פטורין ולדי ולדותיהן חייבין העמיד  
ולדותיהן (ז' תחת אמותיהן ולדי ולדות  
פטורין וולדי ולדי ולדות חייבין רשב"ג אומר  
אפילו עד עשרה (ה) פטורים שאחירות לעובד  
כוכבים (ד) ארל שילדה מין עו ועו שילדה מין  
רכל פטורה מן הבכורה (ו) ואם יז' מן מקצת  
סימנין חייב: גמ' למוירא דכיון דלא נקט  
מרא זוזי ברשותא דמרא קיימא רומינהו  
ז' (ז) אין מקבלין צאן ברזל ממשאי' מפני  
שהוא רביה אלמא ברשותא דמקבל קיימא  
אמר אבי' לא קשיא הא דקביל עליה אונסא  
וולא רבא דלא קביל עליה אונסא וולא אמר  
ליה רבא דקביל עליה אונסא וולא צאן ברזל  
קרי' ליה ועוד מאי פסקא ועוד אדחני סיפא  
אבל מקבלין צאן ברזל (ז) העובד כוכבים  
ליפלוג וליתני בדידה כד"א דלא קביל עליה  
אונסא וולא אבל קביל עליה אונסא וולא  
שפי' דמי אלא אמר רבא אידו ואידו דלא קביל  
עליה אונסא וולא והכא גבי בכורה היינו  
טעמא דאילו אתי עובד כוכבים בעי זוזי ולא  
ייבז ליה תפיס לה לבהמה ואי לא משבח  
לה לבהמה תפיס ולדות רידה והו' יד עובד  
כוכבים באמצע וכל יד עובד כוכבים באמצע  
פטורה מן הבכורה (ח) העמיד ולדותיהן תחת  
אמותיהן ולדי ולדות פטורים: א"ר הונא ולדות  
פטורין וולדי ולדותיהן חייבין (ז) ורב יהודה  
אמר ולדי ולדות נמי פטורין וולדי ולדות  
חייבין תנן העמיד ולדות תחת אמותיהן ולדי  
ולדות פטורין טעמא דהעמיד הוא לא העמיד  
לדא תיובתיה דרב יהודה אמר לך רב יהודה  
הוא הדין אע"ג דלא העמיד הוא קמ"ל אפילו  
העמיד נמי דאורחיה דעובד כוכבים למהתפס  
בנה (ז) והו' במי דלא העמיד ולדי ולדות  
פטורין וולדי ולדי ולדות חייבין תנן רבן  
שמעון בן גמליאל אומר אפי' עד עשרה דורות  
שפורין שאחירות לעובד כוכבים בשלמא  
לרב יהודה דאמר נחית הנא קמא לדרי  
היינו

ולדותיהן פטורין ולדי ולדותיהן חייבין העמיד  
ולדותיהן (ז) תחת אמותיהן ולדי ולדות  
פטורין וולדי ולדי ולדות חייבין רשב"ג אומר  
אפילו עד עשרה (ה) פטורים שאחירות לעובד  
כוכבים (ד) ארל שילדה מין עו ועו שילדה מין  
רכל פטורה מן הבכורה (ו) ואם יז' מן מקצת  
סימנין חייב: גמ' למוירא דכיון דלא נקט  
מרא זוזי ברשותא דמרא קיימא רומינהו  
ז' (ז) אין מקבלין צאן ברזל ממשאי' מפני  
שהוא רביה אלמא ברשותא דמקבל קיימא  
אמר אבי' לא קשיא הא דקביל עליה אונסא  
וולא רבא דלא קביל עליה אונסא וולא אמר  
ליה רבא דקביל עליה אונסא וולא צאן ברזל  
קרי' ליה ועוד מאי פסקא ועוד אדחני סיפא  
אבל מקבלין צאן ברזל (ז) העובד כוכבים  
ליפלוג וליתני בדידה כד"א דלא קביל עליה  
אונסא וולא אבל קביל עליה אונסא וולא  
שפי' דמי אלא אמר רבא אידו ואידו דלא קביל  
עליה אונסא וולא והכא גבי בכורה היינו  
טעמא דאילו אתי עובד כוכבים בעי זוזי ולא  
ייבז ליה תפיס לה לבהמה ואי לא משבח  
לה לבהמה תפיס ולדות רידה והו' יד עובד  
כוכבים באמצע וכל יד עובד כוכבים באמצע  
פטורה מן הבכורה (ח) העמיד ולדותיהן תחת  
אמותיהן ולדי ולדות פטורים: א"ר הונא ולדות  
פטורין וולדי ולדותיהן חייבין (ז) ורב יהודה  
אמר ולדי ולדות נמי פטורין וולדי ולדות  
חייבין תנן העמיד ולדות תחת אמותיהן ולדי  
ולדות פטורין טעמא דהעמיד הוא לא העמיד  
לדא תיובתיה דרב יהודה אמר לך רב יהודה  
הוא הדין אע"ג דלא העמיד הוא קמ"ל אפילו  
העמיד נמי דאורחיה דעובד כוכבים למהתפס  
בנה (ז) והו' במי דלא העמיד ולדי ולדות  
פטורין וולדי ולדי ולדות חייבין תנן רבן  
שמעון בן גמליאל אומר אפי' עד עשרה דורות  
שפורין שאחירות לעובד כוכבים בשלמא  
לרב יהודה דאמר נחית הנא קמא לדרי  
היינו

שאלן צאן ברזל: ווא' קמ"ל. דאע"ג דהעמיד דלורתיא עובד כוכבים למחל  
ולמתפס כנול כלומר טד"א כיון (ז) שחזר כה עובד כוכבים בולדות  
אימא' הי' פטורין לעולם קמ"ל אפילו כה ולדות של אומן ולדות לא  
ולדי ולדות ללאן כנול פטורין וולדי ולדות של ולדות חייבין כאלו לא  
העמיד: קמן רבן (ז) גמליאל אומר כו'. וקס"ד דר"ב ארש"א קאי: בשלמא לרב  
יהודה דאמר נחית מאי פ"ק. למיפטר דרי דשמי דרות ללאן כנול פטורין מ"ק:  
היינו

הוא הדין אע"ג דלא העמיד הוא קמ"ל אפילו  
העמיד נמי דאורחיה דעובד כוכבים למהתפס  
בנה (ז) והו' במי דלא העמיד ולדי ולדות  
פטורין וולדי ולדי ולדות חייבין תנן רבן  
שמעון בן גמליאל אומר אפי' עד עשרה דורות  
שפורין שאחירות לעובד כוכבים בשלמא  
לרב יהודה דאמר נחית הנא קמא לדרי  
היינו

המקבל צאן ברזל מן העובד כוכבים: וולדי ולדות נמי פטורין דקאי בלישא רמתיהן באוה עין מן שנקרוהו ברזל בעין מן מק  
שפירוש המשנה: העמיד א"א. כשהעמיד מוסף דור אחד לפטור אבל לא העמיד אין מוסף דור אחד: א"ל הוא ידית דאך על גב ברזל  
העמיד. ולדי ולדות פטורין באומנא. והאי דקמי' העמיד רבותא קמ"ל דאע"ג דהעמיד ריבוי יורב ליר' אמתיהן אפילו הכי אי לא משנה תרי'  
דעמיה תפיס ליה כנה היינו ולדי ולדות חייבין פטורין שאחירות לעובד כוכבים כלומר דתפיס אפילו רוד עשירי חמתי': בשלמא  
לרב יהודה דאמר נחית מאי פ"ק. למיפטר דרי דשמי דרות ללאן כנול פטורין מ"ק. שמי

בית חפשי לבמה ברי' ליתן טעם להובע העובד כוכבים מוחלה בעת לרי' הקנתוס ריה על זוזי של צי' הרחל ולפי ר"ת ריה  
דבז טעמי' חפשי' טעם כחשתו והנהו ל' הי' אמר ר"ש מואר' משום שרדן בחמת למהו לרי' דע' הונאן א"א מתי וחובב מתלה  
דעתי' י' הוא סוכר שאינם עיני' ואי לא ייבז ליה תעשה תפיס הבורות. תפי' חייביות: (ז) טעמא דהעמיד הוא לא העמיד חייבין וקשה  
ל' ב' יורה אר"ב דאבי' ר' ורות ואת' אמאי לא משבי' חלולות סותרות קראר הוא הינו' מן ולדות העמדין ולדותיהן של משמורין  
הו' פטורין על ששה חייבין והעמדי' והעמדי' חייבין כיון אר"ב ה' ורות רב"ג: משבי' רב ירודה לקמן ואיכא למימר  
ה' ור' הלוי' מלי' מן הנהו חלולות שהעמדין תחת אמותיהן דהא טעמא שהן פטורין דהוה באמתה מהי' כיון ליה ורות  
ה' ור' הלוי' של אמת' ולדות העמדין תחת אמותיהן שהעמדי'ם טעמא פטורין כיון שלכל כה עובד כוכבים יולג' ולדי ולדות פטורין  
מ' חייביות: (ז) אלא פטורים עליהם בחיבור בעלמא וכו'. ויש לתמוה אי פטורין מ"ק לקמן מיש' פטורין כיון בראש דגמיר' רמתיה' וכל  
ה' ה' כיון לא ידענא אם רוד: ר' ר' ור' דלא יקרק תנא' בטעמו' דעיק' ור'  
ה' ה' חלולות פטורין כהו. ויש מ"ר לרי' פטורים מן חלולות לעצמן וכשהיו נוסגין אפ"א מן חלולות כלומר רוד: ור' ב' פטורין והן נמי חלולות של צאן ברזל  
וי"ן ובשנתא מן ולדות בהו' ואי' וכלהו' לישן מן חלוד רבאן (ברזל) א"א דקן משטע פי' הקנתוס. פ"ס בחמי' כ"י:

הוא הדין אע"ג דלא העמיד הוא קמ"ל אפילו  
העמיד נמי דאורחיה דעובד כוכבים למהתפס  
בנה (ז) והו' במי דלא העמיד ולדי ולדות  
פטורין וולדי ולדי ולדות חייבין תנן רבן  
שמעון בן גמליאל אומר אפי' עד עשרה דורות  
שפורין שאחירות לעובד כוכבים בשלמא  
לרב יהודה דאמר נחית הנא קמא לדרי  
היינו